

Newsletter

Έδρα JEAN MONNET

«Δημοσιονομική Διακυβέρνηση της ΕΕ και Έλεγχος»

Δεκέμβριος 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή

Κατά το τελευταίο τετράμηνο του 2019, οι εξελίξεις στην ΕΕ σηματοδοτούνται από την αλλαγή προσώπων στην ηγεσία βασικών θεσμικών οργάνων της Ένωσης.

Ειδική Έκθεση 14/2019 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου: «Πείτε την άποψή σας!»: Οι δημόσιες διαβουλεύσεις της Επιτροπής κινητοποιούν τη συμμετοχή των πολιτών, υπολείπονται όμως δραστηριοτήτων επικοινωνιακής προσέγγισης

Η Λευκή Βίβλος για την «Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση» του 2001 προβλέπει ως βασικό άξονα της λειτουργίας της ΕΕ, τη δέσμευση για συνεργασία με ενδιαφερόμενα μέρη και τους πολίτες σε όλα τα στάδια του κύκλου πολιτικής, προκειμένου να ενισχυθούν η δημοκρατική νομιμότητα της ΕΕ και η υποχρέωση λογοδοσίας στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας της ΕΕ.

Ειδική Έκθεση 20/2019 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου: Πληροφοριακά συστήματα της ΕΕ για την υποστήριξη των συνοριακών ελέγχων: ισχυρό εργαλείο που όμως χρειάζεται να εστιάσει περισσότερο στην πληρότητα και στην έγκαιρη διάθεση των δεδομένων

Ο έλεγχος των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ, στο πλαίσιο του χώρου Σένγκεν, υποστηρίζεται από μια σειρά πληροφοριακά συστήματα ή κοινά πλαίσια για την ανταλλαγή πληροφοριών.

1

2

4

Ειδική Έκθεση 22/2019 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου: Απαιτήσεις της ΕΕ για τα εθνικά δημοσιονομικά πλαίσια: ανάγκη για περαιτέρω ενίσχυσή τους και για καλύτερη παρακολούθηση της εφαρμογής του

7

Η οικονομική κρίση του 2008-2009 είχε ως θεσμικό αποτέλεσμα στην ΕΕ τη θέσπιση και εφαρμογή μιας σειράς νομοθετημάτων καθώς την θέση σε ισχύ μιας Διακυβερνητικής Συνθήκης για τη σταθερότητα, τον συντονισμό και τη διακυβέρνηση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση από 25 κράτη μέλη.

Ειδική Έκθεση 24/2019 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου: Άσυλο, μετεγκατάσταση και επιστροφή μεταναστών: Καιρός να εντατικοποιηθεί η δράση ώστε να αντιμετωπιστούν οι αποκλίσεις μεταξύ στόχων και αποτελεσμάτων

9

Οι άνευ προηγουμένου μεταναστευτικές ροές προς την ΕΕ, από το 2015 και μετά, οδήγησαν στη διαμόρφωση μιας συνολικής στρατηγικής της ΕΕ για το μεταναστευτικό με μια ευρεία ποικιλία πολιτικών και επιχειρησιακών επιλογών.

Επισκόπηση 9/2019 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου: Ευρωπαϊκή Άμυνα

12

Η άμυνα είναι ένας ειδικός τομέας, ο οποίος βρίσκεται στο επίκεντρο της εθνικής κυριαρχίας των κρατών μελών.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΔΡΑΣ:

Συμμετοχή της Έδρας ως εταίρος (partner) στο Διεθνές Συνέδριο Πολιτεία που διοργάνωσε ο Hellenic Association of Political Scientists ΕΟΠΕ – HAPSc με θέμα «Europe at the Crossroads: Leadership, Challenges and State of Play» στο Ζάππειο

15

Η Έδρα Jean Monnet «Δημοσιονομική Διακυβέρνηση της ΕΕ και Έλεγχος» του Παν/μιου Μακεδονίας συμμετείχε ως εταίρος (partner) και με εισήγηση του Κατόχου της, Καθηγητή Δ. Σκιαδά, στο Διεθνές Συνέδριο Πολιτικών Επιστημόνων “POLITEIA”.

Ακαδημαϊκές δραστηριότητες της Έδρας Jean Monnet στη Βοστώνη από 9 έως 13 Δεκεμβρίου 2019

17

Ολοκληρώθηκαν με ιδιαίτερη επιτυχία οι ακαδημαϊκές δραστηριότητες της Έδρας Jean Monnet «Δημοσιονομική Διακυβέρνηση της ΕΕ & Έλεγχος» του Παν/μιου Μακεδονίας στη Βοστώνη κατά την εβδομάδα 9 έως 13 Δεκεμβρίου 2019.

4η Διάλεξη προσκεκλημένου ομιλητή (Guest Lecture)

Διάλεξη του Καθηγητή Ευρωπαϊκής Πολιτικής κ. Κωνσταντίνου Λάβδα, από το Πάντειο Πανεπιστήμιο.

19

5η Διάλεξη προσκεκλημένου ομιλητή (Guest Lecture)

Διάλεξη του Καθηγητή (Παν/μιο Πελοποννήσου) και Προέδρου του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ) κ. Παναγιώτη Λιαργκόβα.

20

Εισαγωγή

Κατά το τελευταίο τετράμηνο του 2019, οι εξελίξεις στην ΕΕ σηματοδοτούνται από την αλλαγή προσώπων στην ηγεσία βασικών θεσμικών οργάνων της Ένωσης. Στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον κ. Jean-Claude Juncker διαδέχθηκε η κ. Ursula von der Leyen ως Πρόεδρος και την κ. Federica Mogherini διαδέχθηκε ο κ. Josep Borell ως Ύπατος Εκπρόσωπος για θέματα εξωτερικής πολιτικής και ασφάλειας. Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον κ. Donald Tusk διαδέχθηκε ο κ. Charles Michel ως Πρόεδρος. Στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα τον κ. Mario Draghi διαδέχθηκε η κ. Christine Lagarde ως Πρόεδρος. Παρά το γεγονός ότι το θεσμικό πλαίσιο και το σύστημα λειτουργίας της ΕΕ είναι δομημένα κατά τέτοιο τρόπο ώστε να υπάρχει ουσιαστική συνέχεια στις πολιτικές και τις δραστηριότητες της Ένωσης, η αλλαγή των προσώπων επιδρά, αναλόγως της ισχύος της προσωπικότητας των εμπλεκόμενων, στην εξέλιξη των δημοσίων πολιτικών που σχεδιάζει και υλοποιεί η Ένωση.

Ένα άλλο ενδιαφέρον στοιχείο είναι οι εξελίξεις στις διαπραγματεύσεις για το νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2021-2027. Υπενθυμίζεται ότι είχε τεθεί ως στόχος η επίτευξη συμφωνίας σε επίπεδο Ευρωπαϊκού Συμβουλίου έως το φθινόπωρο 2019, ώστε να ακολουθήσει η διαδικασία θέσπισης των σχετικών νομοθετικών κειμένων (Κανονισμών). Η σχετική προσπάθεια συνεχίστηκε και επί φιλανδρικής προεδρίας, με συζητήσεις που εστίασαν

στο σύστημα των ιδίων πόρων, καθώς και σε γενικότερα θέματα σχετικά με την πορεία της διαπραγμάτευσης. Στη Σύνοδο Κορυφής του Οκτωβρίου 2019 δεν υπήρξε κάποια απόφαση, παρά μόνο πρόσκληση προς την φιλανδρική προεδρία να υποβάλλει ένα διαπραγματευτικό πλαίσιο με πλήρη αριθμητικά δεδομένα για το νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο, κάτι έγινε στις 5 Δεκεμβρίου 2019. Η πρόταση της φιλανδρικής προεδρίας, όντας μια προσπάθεια συμβιβασμού, υπήρξε λιγότερο τολμηρή από την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Μάιος 2018), και έθεσε ένα συνολικό επίπεδο 1 087 δις Ευρώ για το νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (περίπου το 1,07% του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος (ΑΕΕ) της ΕΕ των 27). Ούτε στη Σύνοδο Κορυφής του Δεκεμβρίου 2019 υπήρξε κάποια απόφαση, και πλέον καλείται ο νέος Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου κ. Charles Michel να προωθήσει τις διαπραγματεύσεις μεταξύ των ηγετών των Κρατών Μελών της Ένωσης με σκοπό την επίτευξη τελικής συμφωνίας. Είναι πρόδηλο πως η έντονη πολιτικοποίηση της διαδικασίας, με αναφορές σε αυξομειώσεις διατιθέμενων πόρων για δημόσιες πολιτικές και επιλογές σε τομείς όπως η άμυνα και η ασφάλεια, η μεταναστευτική πολιτική, η κοινή αγροτική πολιτική και η πολιτικής συνοχής, έχει διαμορφώσει μια κατάσταση όπου η επίτευξη συμβιβασμού θα απαιτήσει ιδιαίτερες διαπραγματευτικές ικανότητες και υποχωρήσεις από όλους τους εμπλεκόμενους συντελεστές.

Ειδική Έκθεση 14/2019 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου: «Πείτε την άποψή σας!»: Οι δημόσιες διαβουλεύσεις της Επιτροπής κινητοποιούν τη συμμετοχή των πολιτών, υπολείπονται όμως δραστηριοτήτων επικοινωνιακής προσέγγισης

2

Η Λευκή Βίβλος για την «Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση» του 2001 προβλέπει ως βασικό άξονα της λειτουργίας της ΕΕ, τη δέσμευση για συνεργασία με ενδιαφερόμενα μέρη και τους πολίτες σε όλα τα στάδια του κύκλου πολιτικής, προκειμένου να ενισχυθούν η δημοκρατική νομιμότητα της ΕΕ και η υποχρέωση λογοδοσίας στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας της ΕΕ. Αυτή η δέσμευση έχει κωδικοποιηθεί στο άρθρο 11 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά το οποίο η Επιτροπή οφείλει να διαβουλεύεται με τους πολίτες και με αντιπροσωπευτικές ενώσεις σε όλους τους τομείς δράσης της Ένωσης. Στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων με ενδιαφερόμενα μέρη –ιδίως δημόσιων διαβουλεύσεων– συλλέγονται πληροφορίες και απόψεις από τους πολίτες και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, οσάκις η Επιτροπή καταρτίζει μια πρωτοβουλία πολιτικής ή αξιολογεί υφιστάμενες παρεμβάσεις. Κατά μέσο όρο, η Επιτροπή διοργανώνει ετησίως περισσότερες από 100 δημόσιες διαβουλεύσεις.

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο αξιολόγησε το κατά πόσο οι δημόσιες διαβουλεύσεις της Επιτροπής προσέγγισαν αποτελεσματικά τους πολίτες και τα ενδιαφερόμενα μέρη, καθώς και το κατά πόσον αξιοποιούνται τα σχόλια που

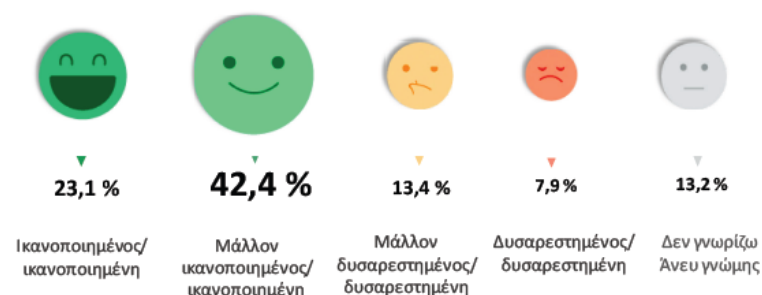
υποβάλλονται. Αντικείμενο εξέτασης υπήρξε ο τρόπος προετοιμασίας και διεξαγωγής των δημοσίων διαβουλεύσεων, ο τρόπος παροχής πληροφοριών σχετικά με τα πεπραγμένα της διαβούλευσης καθώς και ο βαθμός ικανοποίησης των συμμετεχόντων σε δημόσιες διαβουλεύσεις. Διαπιστώθηκε ότι τόσο οι επιδόσεις των δημοσίων διαβουλεύσεων της Επιτροπής όσο και η εικόνα που είχαν αποκομίσει οι συμμετέχοντες ήταν ικανοποιητικές. Βασικό συμπέρασμα υπήρξε το ότι το πλαίσιο της Επιτροπής για τις δημόσιες διαβουλεύσεις βρίσκεται σε υψηλό επίπεδο, αλλά υπάρχουν δραστηριότητες επικοινωνιακής προσέγγισης που χρήζουν βελτίωσης, όπως η εστίαση στην παρακολούθηση και την αξιολόγηση, το περιεχόμενο και η δημοσιότητα των στρατηγικών της Επιτροπής για τις δημόσιες διαβουλεύσεις, οι δραστηριότητες επικοινωνιακής προσέγγισης, τα κριτήρια κατηγοριοποίησης πρωτοβουλιών, οι γλώσσες στις οποίες είναι διαθέσιμα τα έγγραφα διαβούλευσης, η ποιότητα των ερωτηματολογίων, η επεξεργασία και ασφάλεια των δεδομένων, η ανατροφοδότηση προς τους συμμετέχοντες σχετικά με την έκβαση των διαβουλεύσεων.

Οι συστάσεις του Συνεδρίου προς την Επιτροπή είναι να παρακολουθεί καλύτερα τα

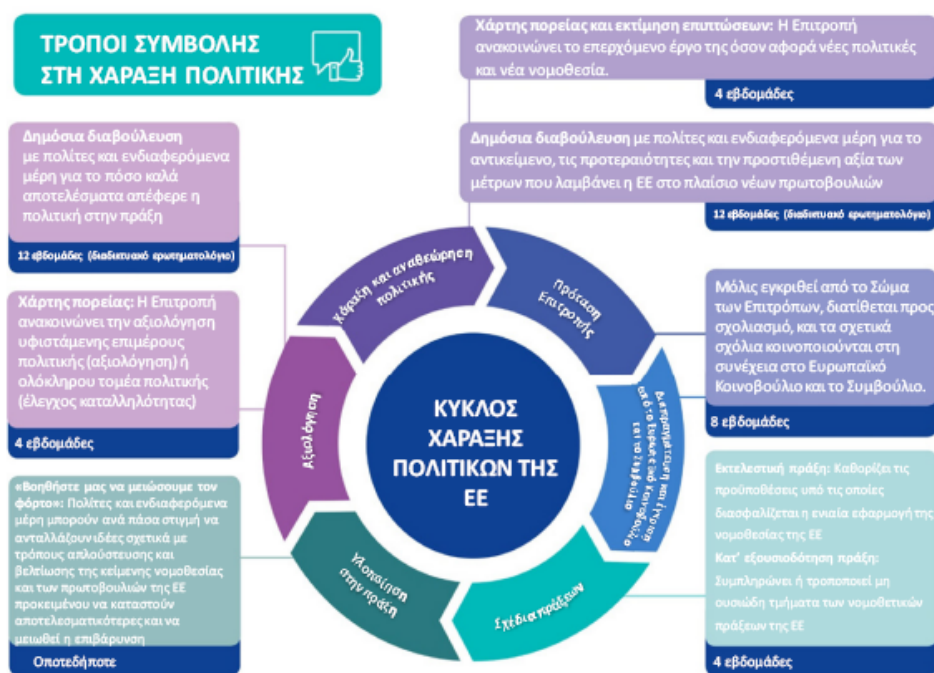
αποτελέσματα των δημόσιων διαβουλεύσεων, να βελτιώσει τις στρατηγικές δημόσιες διαβούλευσης, να μεταφράζει τα βασικά έγγραφα διαβούλευσης που αφορούν πρωτοβουλίες προτεραιότητας και πρωτοβουλίες που άπτονται του δημοσίου συμφέροντος σε όλες τις επίσημες γλώσσες, να καταρτίζει γενικά ερωτηματολόγια για το κοινό και ειδικές ερωτήσεις για εμπειρογνώμονες, να εφαρμόζει υψηλά πρότυπα για την επεξεργασία και την ασφάλεια των δεδομένων, καθώς και να παρέχει στους συμμετέχοντες ανατροφοδότηση σχετικά με την έκβαση των διαβουλεύσεων σε εύθετο χρόνο.

Εικόνα 4 – Συνολικά ικανοποιημένοι οι συμμετέχοντες με τη διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης της Επιτροπής

Πηγή: Έρευνα του ΕΕΣ.

Εικόνα 1 – Ευκαιρίες συμμετοχής των πολιτών στον κύκλο πολιτικής της ΕΕ

Πηγή: Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, COM(2019) 178.

Περισσότερες πληροφορίες:

<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=50895>

Ειδική Έκθεση 20/2019 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου:
Πληροφοριακά συστήματα της ΕΕ για την υποστήριξη των συνοριακών ελέγχων: ισχυρό εργαλείο που όμως χρειάζεται να εστιάσει περισσότερο στην πληρότητα και στην έγκαιρη διάθεση των δεδομένων

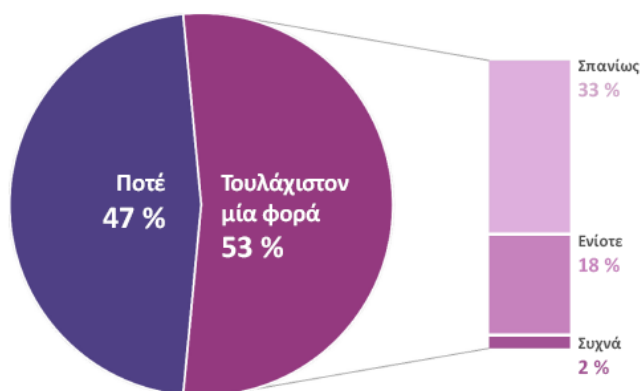
Ο έλεγχος των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ, στο πλαίσιο του χώρου Σένγκεν, υποστηρίζεται από μια σειρά πληροφοριακά συστήματα ή κοινά πλαίσια για την ανταλλαγή πληροφοριών: το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS II), το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS) και το Ευρωπαϊκό Σύστημα Δακτυλοσκόπησης για την παραβολή των δακτυλικών αποτυπωμάτων των αιτούντων άσυλο (Eurodac). Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Σύστημα Επιτήρησης των Συνόρων (Eurosur) και τα συστήματα καταστάσεων ονομάτων επιβατών (PNR). Η δημιουργία και η συντήρηση των συστημάτων αυτών απαίτησαν σημαντικές επενδύσεις τόσο από την ΕΕ όσο και από τα συμμετέχοντα κράτη. Μόνο από τον προϋπολογισμό της ΕΕ διατέθηκαν άνω των 600 εκατομμυρίων ευρώ. Η μεταναστευτική κρίση του 2015 αύξησε πέρα από κάθε εκτίμηση την πίεση στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, και έτσι το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο διερεύνησε την αποδοτικότητα της υποστήριξης που παρέχουν τα συστήματα αυτά στους συνοριοφύλακες για την αποτελεσματικότερη εκτέλεση των καθηκόντων τους. Βασική διαπίστωση υπήρξε η ολοένα και μεγαλύτερη χρήση αυτών των συστημάτων από τους συνοριοφύλακες.

Τα συστήματα είναι σε γενικές γραμμές καλά σχεδιασμένα ώστε να διευκολύνουν τους συνοριακούς ελέγχους, αν και σε ορισμένα κράτη, οι εθνικές συνιστώσες SIS II και VIS καθιστούν τη διενέργεια των συνοριακών ελέγχων αποδοτικότερη. Έχουν καταγραφεί μεγάλες καθυστερήσεις στην εφαρμογή λύσεων για το Eurosur και τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών (PNR), τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Το γεγονός αυτό δεν επέτρεψε στους συνοριοφύλακες και στις άλλες αρχές να επωφεληθούν από τα επιδιωκόμενα πλεονεκτήματα αυτών των συστημάτων. Γενικά η χρήση των πληροφοριακών συστημάτων έχει περιθώριο να γίνει συστηματικότερη. Σε έρευνα του Συνεδρίου μεταξύ των συνοριοφυλάκων διαπιστώθηκε ότι περισσότεροι από τους μισούς είχαν επιτρέψει, κάποια στιγμή, τη διέλευση προσώπων από τα σύνορα χωρίς να συμβουλευθούν τα συστήματα. Οι συνοριοφύλακες χρησιμοποιούν τα δεδομένα που είναι καταχωρισμένα στα συστήματα ως βάση για τη λήψη των αποφάσεων τους και επομένως η ποιότητα των δεδομένων αυτών είναι υψίστης σημασίας. Υπεύθυνα για αυτό είναι τα Κράτη Μέλη. Παρά τους τακτικούς αυτοματοποιημένους μηνιαίους ελέγχους ποιότητας των δεδομένων στο SIS II, τα

αποτελέσματα διατίθενται μόνο στα ενδιαφερόμενα Κράτη Μέλη και επομένως δεν μπορεί να αξιολογηθεί, σε επίπεδο ΕΕ, η πρόοδος ως προς την ποιότητα των δεδομένων. Πάντως διαπιστώθηκε πως ορισμένα δεδομένα δεν περιλαμβάνονται στα συστήματα, ενώ άλλα είτε δεν είναι πλήρη, είτε δεν εισάγονται εγκαίρως στα συστήματα. Αυτό μειώνει την αποτελεσματικότητα ορισμένων συνοριακών ελέγχων. Με βάση τα ευρήματα αυτά οι διατυπωθείσες συστάσεις του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου εστιάζουν στην προώθηση της

χρήσης περιβάλλοντος κατάρτισης για το SIS II και το VIS, στην επιτάχυνση της αποκατάστασης των αδυναμιών που εντοπίζονται κατά τις αξιολογήσεις Σένγκεν, στην ανάλυση των διαφορών στους ελέγχους των θεωρήσεων, στη βελτίωση των διαδικασιών ελέγχου της ποιότητας των δεδομένων, και στη μείωση των καθυστερήσεων στην καταχώριση των δεδομένων.

Γράφημα 7 – Έρευνα: Χρειάστηκε ποτέ να αποφασίσετε αν θα επιτρέψετε την είσοδο σε κάποιον χωρίς να μπορείτε να συμβουλευθείτε τα δεδομένα του συστήματος;

Πηγή: Έρευνα του ΕΕΣ.

Γράφημα 2 – Πληροφοριακά συστήματα πριν από και στα εξωτερικά σύνορα

Πριν από τα σύνορα

Eurosur (2013)

- επιτήρηση των εξωτερικών συνόρων
- πλαίσιο για την ανταλλαγή πληροφοριών, εικόνες της κατάστασης και εργαλεία εποπτείας
- υπό τη διαχείριση του Frontex

PNR (2018)

- δεδομένα για τους επιβάτες πτήσεων
- χρήστες από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα (αεροπορικές εταιρείες)
- αποκεντρωμένο σύστημα, υπό τη διαχείριση κάθε χώρας

Στα σύνορα

SIS II (2013)

- πληροφορίες για αγνοούμενα ή καταζητούμενα πρόσωπα
- κύριο σύστημα του χώρου Σένγκεν
- υπό τη διαχείριση του eu-LISA

VIS (2015)

- υποστήριξη της διαδικασίας αίτησης χορήγησης θεωρήσης
- για την επαλήθευση των θεωρήσεων Σένγκεν
- υπό τη διαχείριση του eu-LISA

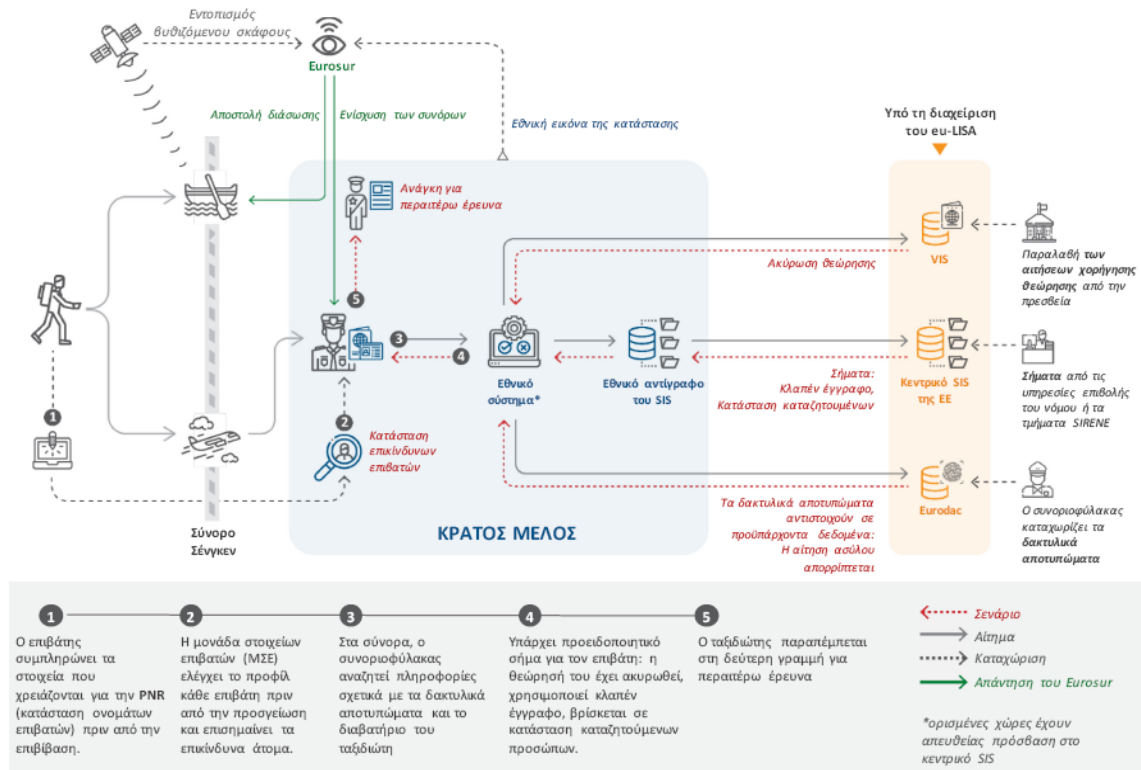
Eurodac (2003)

- βάση δεδομένων με δακτυλικά αποτυπώματα
- χρησιμοποιείται για την είσοδο/έξοδο και τις ποινικές διαδικασίες
- υπό τη διαχείριση του eu-LISA

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

Γράφημα 3 – Χρήση των επιλεγέντων πληροφοριακών συστημάτων που αφορούν την ασφάλεια των συνόρων

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

Περισσότερες πληροφορίες:

<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=51952>

Ειδική Έκθεση 22/2019 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου: Απαιτήσεις της ΕΕ για τα εθνικά δημοσιονομικά πλαίσια: ανάγκη για περαιτέρω ενίσχυσή τους και για καλύτερη παρακολούθηση της εφαρμογής του

Η οικονομική κρίση του 2008-2009 είχε ως θεσμικό αποτέλεσμα στην ΕΕ τη θέσπιση και εφαρμογή μιας σειράς νομοθετημάτων (Κανονισμών και Οδηγιών) καθώς την θέση σε ισχύ μιας Διακυβερνητικής Συνθήκης για τη σταθερότητα, τον συντονισμό και τη διακυβέρνηση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση από 25 κράτη μέλη (γνωστή ως «Δημοσιονομικό Σύμφωνο»). Βάσει αυτών των πράξεων, τα κράτη μέλη ανέλαβαν την υποχρέωση δημιουργίας ανεξάρτητων δημοσιονομικών οργάνων, καθορισμού εθνικών δημοσιονομικών κανόνων και καθιέρωσης δημοσιονομικών πλαισίων βασισμένων σε κανόνες. Ζητούμενο υπήρξε η δυνατότητα διαμόρφωσης όσο το δυνατόν έγκυρων, επακριβών και λιγότερο μεροληπτικών μακροοικονομικών και δημοσιονομικών προβλέψεων. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο εξέτασε κατά πόσο τα μέτρα της Επιτροπής για την ενίσχυση των δημοσιονομικών πλαισίων των κρατών μελών της ΕΕ απέφεραν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα.

Διαπιστώθηκε πως οι πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΕΕ έδωσαν την ώθηση για την ενίσχυση των εθνικών δημοσιονομικών πλαισίων, αλλά το νομοθετικό πλαίσιο επιδέχεται βελτίωσης. Σε σύγκριση με τα διεθνή πρότυπα και τις βέλτιστες πρακτικές, οι απαιτήσεις είναι ηπιότερες από πολλές απόψεις, ιδίως όσον αφορά τα μεσοπρόθεσμα

δημοσιονομικά πλαίσια και τα ανεξάρτητα δημοσιονομικά όργανα, μια αδυναμία που εν μέρει αντιμετωπίζεται από πρόσφατη (2017) νομοθετική πρωτοβουλία της Επιτροπής για έκδοση Οδηγίας, η οποία ακόμη δεν έχει ολοκληρωθεί. Εντός των εθνικών δημοσιονομικών πλαισίων, τα ανεξάρτητα δημοσιονομικά όργανα αξιολογούν τη συμμόρφωση με τους εθνικούς και τους ευρωπαϊκούς δημοσιονομικούς κανόνες. Η αξιολόγηση αυτή γίνεται και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αλλά με μεγάλο βαθμό διακριτικής ευχέρειας, κάτι που οδηγεί σε αποκλίσεις στα αποτελέσματα. Προς αντιμετώπιση αυτών, και με βάση την πρόταση της «Έκθεσης των Πέντε Προέδρων» (2015), δημιουργήθηκε το Ευρωπαϊκό Δημοσιονομικό Συμβούλιο ως φορέας δημόσιας και ανεξάρτητης αξιολόγησης των επιδόσεων, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, των εθνικών προϋπολογισμών και της εκτέλεσής τους βάσει των δημοσιονομικών στόχων της ΕΕ. Το θεσμικό πλαίσιο του νέου φορέα επιδέχεται βελτιώσεων τόσο ως προς την ανεξαρτησία του όσο και ως προς τη δυνατότητα της Επιτροπής να παραβλέπει τις προτάσεις και συστάσεις που εκδίδει. Επιπλέον, η Επιτροπή έχει μέχρι στιγμής περιορισμένη μόνο βεβαιότητα ότι οι απαιτήσεις της ΕΕ για τα εθνικά δημοσιονομικά πλαίσια έχουν μεταφερθεί και εφαρμόζονται σωστά, καθώς οι

σχετικές αξιολογήσεις είτε δεν έχουν ακόμη πραγματοποιηθεί είτε διεξήχθησαν σε τόσο πρώιμο στάδιο ώστε να είναι άνευ χρησιμότητας.

Δυνάμει των ανωτέρω, το Συνέδριο συνιστά στην Επιτροπή α) να ενισχύσει τη συνεργασία με τα ανεξάρτητα δημοσιονομικά όργανα προκειμένου να μειωθούν στο ελάχιστο οι αποκλίσεις μεταξύ των αξιολογήσεων της συμμόρφωσης με τους δημοσιονομικούς κανόνες που διενεργούν η Επιτροπή και τα ανεξάρτητα δημοσιονομικά όργανα, β) να επανεξετάσει τις απαιτήσεις που προβλέπονται για τα εθνικά δημοσιονομικά πλαίσια, συνεκτιμώντας διεθνή πρότυπα και βέλτιστες πρακτικές, γ) να ενισχύσει το Ευρωπαϊκό Δημοσιονομικό Συμβούλιο και δ) να διευθετήσει τα εκκρεμή ζητήματα συμμόρφωσης και να ενισχύσει τη βεβαιότητά της όσον αφορά τη λειτουργία των εθνικών δημοσιονομικών πλαισίων.

Πλαίσιο 1 - Εθνικά δημοσιονομικά πλαίσια

Ως ΕΔΠ νοούνται οι ρυθμίσεις, οι διαδικασίες, οι κανόνες και οι θεσμοί που διέπουν τις δημοσιονομικές πολιτικές.

Συνιστώσες των ΕΔΠ

Πηγή: ΕΕΣ

Πίνακας 1 – Διαφορές μεταξύ των προτύπων και βέλτιστων πρακτικών των ΔΝΤ/ΟΟΣΑ και των απαιτήσεων της οδηγίας 2011/85

Χαρακτηριστικά ΜΔΠ	ΔΝΤ/ΟΟΣΑ	Οδηγία 2011/85
Τουλάχιστον τριετές πλαίσιο ΜΔΠ	✓	✓
Ολοκληρωμένη κάλυψη της γενικής κυβέρνησης	✓	✓
Πλήρης ευθυγράμμιση με τους στόχους της κρατικής δημοσιονομικής πολιτικής και τις μακροοικονομικές προβλέψεις	✓	✓
Προβλέψεις μελλοντικών εσόδων και δαπανών στις τρέχουσες πολιτικές, σε διάκριση από τον δημοσιονομικό αντίκτυπο των νέων μέτρων πολιτικής	✓	✓
Εκτιμώμενο κόστος των φορολογικών δαπανών	✓	✓
Πλήρως ενσωματωμένη διαδικασία κατάρτισης του προϋπολογισμού για κεφάλαια και επαναλαμβανόμενες δαπάνες	✓	✓
Αξιόπιστες μελλοντικές εκτιμήσεις των δαπανών σε επόμενα δημοσιονομικά έτη ²⁵	✓	✓
Αξιολόγηση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών	✓	✓
Ενιαία διαδικασία για την προετοιμασία του ΜΔΠ και του ετήσιου προϋπολογισμού και πλήρως ενοποιημένα έγγραφα	✓	✗
Μελλοντοστραφείς έλεγχοι δαπανών (μεταφορές πιστώσεων, πολυετείς δεσμεύσεις δαπανών, αποθέματα ασφαλείας κ.λπ.)	✓	✗
Μηχανισμοί παρακολούθησης και λογοδοσίας	✓	✗
Ενδεικτικά ανώτατα όρια για τα επόμενα δημοσιονομικά έτη	✓	✗
Οι εκτιμήσεις δαπανών για τα επόμενα δημοσιονομικά έτη μετακυλούνται από το ένα ΜΔΠ στο επόμενο	✓	✗

Σημ.: ✓ : περιλαμβάνεται, ✓ : περιλαμβάνεται εν μέρει, ✗ : δεν περιλαμβάνεται

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ΟΟΣΑ (2004), «The Legal Framework for Budget Systems», ΔΝΤ (2007), «Manual on Fiscal Transparency», ΔΝΤ (2010), Lienert, I. και Fainboim, I., «Reforming Budget Systems Laws».

Περισσότερες πληροφορίες:

<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=52391>

Ειδική Έκθεση 24/2019 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου: Άσυλο, μετεγκατάσταση και επιστροφή μεταναστών: Καιρός να εντατικοποιηθεί η δράση ώστε να αντιμετωπιστούν οι αποκλίσεις μεταξύ στόχων και αποτελεσμάτων

Οι άνευ προηγουμένου μεταναστευτικές ροές προς την ΕΕ, από το 2015 και μετά, οδήγησαν στη διαμόρφωση μιας συνολικής στρατηγικής της ΕΕ για το μεταναστευτικό με μια ευρεία ποικιλία πολιτικών και επιχειρησιακών επιλογών. Βασικός πυρήνας αυτών υπήρξε η λειτουργία των κέντρων υποδοχής και ταυτοποίησης (ΚΥΤ ή «hotspot») που δημιουργήθηκαν στην Ελλάδα και την Ιταλία για να λειτουργήσουν ως κέντρα πρώτης υποδοχής, στα οποία πραγματοποιείται η ταυτοποίηση, καταγραφή και λήψη των δακτυλικών αποτυπωμάτων των μεταναστών κατά την άφιξή τους. Με βάση το έργο αυτών προωθούνται οι διαδικασίες ασύλου, μετεγκατάστασης και επιστροφής.

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο αξιολόγησε κατά πόσο οι δράσεις που χρηματοδοτήθηκαν από την ΕΕ για τη στήριξη της Ελλάδας και της Ιταλίας πέτυχαν τους στόχους τους και κατά πόσον οι διαδικασίες ασύλου και επιστροφής ήταν αποτελεσματικές και ταχείες. Παρά το γεγονός ότι η ικανότητα των ελληνικών και των ιταλικών αρχών ενισχύθηκε, οι χρόνοι διεκπεραίωσης και η ύπαρξη σημείων συμφόρησης εξακολουθούν να παραμένουν μεγάλοι και στις δύο χώρες. Όπως και στην υπόλοιπη ΕΕ, τα ποσοστά επιστροφής μεταναστών από την Ελλάδα και την Ιταλία είναι χαμηλά. Οι διαδικασίες καταγραφής και λήψης των

δακτυλικών αποτυπωμάτων των μεταναστών στα ΚΥΤ βελτιώθηκαν σημαντικά. Ωστόσο, τα προσωρινά προγράμματα μετεγκατάστασης έκτακτης ανάγκης δεν πέτυχαν τις τιμές-στόχο που είχαν τεθεί και, ως εκ τούτου, απέτυχαν να μειώσουν αποτελεσματικά την πίεση που υφίσταντο τα συστήματα ασύλου στην Ελλάδα και την Ιταλία. Επίσης εξετάστηκε το κατά πόσο αυξήθηκε η ταχύτητα και η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών ασύλου και επιστροφής. Διαπιστώθηκε πως, μολονότι η ικανότητα διεκπεραίωσης των υποθέσεων ασύλου ενισχύθηκε τόσο στην Ελλάδα όσο και στην

Ιταλία, στην Ελλάδα εξακολουθούσε να μην επαρκεί για την εκκαθάριση του αυξανόμενου όγκου των εκκρεμών υποθέσεων, και στην Ιταλία, το πλήθος των εκκρεμών υποθέσεων μειώνεται, λόγω της μείωσης του αριθμού των νέων αιτήσεων, αλλά η διαθέσιμη ικανότητα δεν επαρκεί για τη διεκπεραίωση του μεγάλου αριθμού προσφυγών κατά της πρωτοβάθμιας απόφασης. Επίσης, ο αριθμός των μεταναστών που πράγματι επιστρέφονται είναι πολύ μικρότερος από τον αριθμό των αποφάσεων επιστροφής που εκδίδονται στην Ελλάδα και την Ιταλία, αλλά και στην ΕΕ συνολικά. Ως αίτια της κατάστασης αυτής καταγράφηκαν η μεγάλη διάρκεια της διαδικασίας διεκπεραίωσης των υποθέσεων ασύλου, η ανεπαρκής

χωρητικότητα των κέντρων κράτησης, η προβληματική συνεργασία με τις χώρες καταγωγής των μεταναστών ή το γεγονός ότι οι μετανάστες απλώς διαφεύγουν μόλις εκδοθεί η οικεία απόφαση επιστροφής.

Οι συστάσεις του Συνεδρίου προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τους οικείους οργανισμούς της ΕΕ (Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο/EASO & Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής/Frontex-EBCGA) είναι να αξιοποιήσουν τα αντληθέντα διδάγματα ως βάση για την ανάπτυξη τυχόν μελλοντικών μηχανισμών εθελοντικής μετεγκατάστασης,

να ενισχύσουν τη διαχείριση της βοήθειας έκτακτης ανάγκης και των εθνικών προγραμμάτων στο πλαίσιο του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME), να ενισχύσουν την επιχειρησιακή στήριξη που παρέχει η EASO στις διαδικασίες ασύλου, να προσαρμόσουν τη στήριξη των διαδικασιών επιστροφής που παρέχει ο Frontex και την τοποθέτηση εμπειρογνομώνων στα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης, να ενισχύσουν τη διαχείριση των εθνικών συστημάτων ασύλου ΚΑΙ να υποστηρίξουν περαιτέρω τις εθνικές διαδικασίες επιστροφής.

Επιχειρησιακή υποστήριξη της EASO:

EASO		2015	2016 ⁽¹⁾	2017	2018
Ελλάδα	Αρχικός προϋπολογισμός		8,6	27,2	24,5
	Τελευταίος διορθωτικός προϋπολογισμός		45,4	34,0	27,6
	Εκτελεσθείσες αναλήψεις υποχρεώσεων του τακτικού προϋπολογισμού	Δεν είναι διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με τον προϋπολογισμό και τις αναλήψεις υποχρεώσεων ανά χώρα	25,2	33,4	26,9
	Μη χρησιμοποιηθείς αρχικός προϋπολογισμός		0,0	0,0	0,0
Ιταλία	Αρχικός προϋπολογισμός		8,6	8,0	14,5
	Τελευταίος διορθωτικός προϋπολογισμός		45,4	14,5	19,5
	Εκτελεσθείσες αναλήψεις υποχρεώσεων του τακτικού προϋπολογισμού	6,3	14,4	22,4	
	Μη χρησιμοποιηθείς αρχικός προϋπολογισμός	0,0	0,0	0,0	

(1) Το 2016 ο προϋπολογισμός δεν κατανεμήθηκε ανά χώρα. Τα στοιχεία για τον αρχικό και τον διορθωτικό προϋπολογισμό του 2016 καλύπτουν το σύνολο της επιχειρησιακής υποστήριξης, συμπεριλαμβανομένων άλλων χωρών, καθώς και των οριζόντιων δαπανών.

Πηγή: EASO.

Στήριξη των διαδικασιών επιστροφής από τον Frontex:

Γραμμή 18 02 03 του προϋπολογισμού, Στήριξη των διαδικασιών επιστροφής	2015	2016	2017	2018
Αρχικός προϋπολογισμός	9,5	66,6	66,6	53,8
Τελευταίος διορθωτικός προϋπολογισμός	13,2	38,5	53,1	49,4
προϋπολογισμού	13,2	38,5	53,1	49,4
Μη χρησιμοποιηθείς αρχικός προϋπολογισμός	0,0	28,1	13,5	4,4

Πηγή: EBCGA.

EMAS του TAME:

Ετήσια προγράμματα εργασίας	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Σύνολο
EMAS του TAME	25,0	131,5	414,9	402,5	126,6	25,0	1 125,5

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, βάσει των δημοσιευμένων ετήσιων προγραμμάτων εργασίας.

Εθνικό πρόγραμμα TAME Ελλάδας:

Ειδικός στόχος	Κονδύλια του εθνικού προγράμματος	Προβλεπόμενες αναλήψεις υποχρεώσεων στο τέλος του 2018 (**)	Πραγματικές αναλήψεις υποχρεώσεων στο τέλος του 2018	Πραγματικές πληρωμές στο τέλος του 2018	Ποσοστό προβλεπόμενων αναλήψεων υποχρεώσεων	Ποσοστό πραγματικών αναλήψεων υποχρεώσεων	Διαφορά μεταξύ προβλεπόμενων και πραγματικών αναλήψεων υποχρεώσεων
ΕΣ1 Άσυλο	129,7	98,2	101,7	23,6	76 %	78 %	-3 %
ΕΣ2 Ένταξη	25,2	18,7	15,5	3,9	74 %	62 %	13 %
ΕΣ3 Επιστροφή	132,9	98,6	73,8	51,2	74 %	56 %	19 %
Σύνολο (*)	287,8	215,6	191,0	78,7			

(*) Τα συνολικά κονδύλια του εθνικού προγράμματος του TAME για την Ελλάδα ανέρχονται σε 328,3 εκατομμύρια ευρώ (συμπεριλαμβανομένης της βοήθειας αλληλεγγύης)

(**) Υπολογίζονται βάσει του πολυετούς σχεδιασμού των αναλήψεων υποχρεώσεων στο πλαίσιο του εθνικού προγράμματος.

Πηγή: Αρχή TAME, Ελλάδα

Εθνικό πρόγραμμα TAME Ιταλίας:

Ειδικός στόχος	Κονδύλια του εθνικού προγράμματος	Προβλεπόμενες αναλήψεις υποχρεώσεων στο τέλος του 2018 (**)	Πραγματικές αναλήψεις υποχρεώσεων στο τέλος του 2018	Πραγματικές πληρωμές στο τέλος του 2018	Ποσοστό προβλεπόμενων αναλήψεων υποχρεώσεων	Ποσοστό πραγματικών αναλήψεων υποχρεώσεων	Διαφορά μεταξύ προβλεπόμενων και πραγματικών αναλήψεων υποχρεώσεων
ΕΣ1 Άσυλο	131,3	99,3	88,6	51,0	75,6 %	67,5 %	-8,1 %
ΕΣ2 Ένταξη	159,0	115,0	144,1	63,6	72,3 %	90,7 %	18,3 %
ΕΣ3 Επιστροφή	40,4	29,2	20,9	15,3	72,3 %	51,7 %	-20,6 %
Σύνολο (*)	330,7	243,5	253,6	130,0			

(*) Τα συνολικά κονδύλια του εθνικού προγράμματος του TAME για την Ιταλία ανέρχονται σε 394,2 εκατομμύρια ευρώ (συμπεριλαμβανομένης της βοήθειας για αδιάκ)

(**) Υπολογίζονται βάσει του πολυετούς σχεδιασμού των αναλήψεων υποχρεώσεων στο πλαίσιο του εθνικού προγράμματος.

Πηγή: Αρχή TAME, Ιταλία

Περισσότερες πληροφορίες:

<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=51988>

Η άμυνα είναι ένας ειδικός τομέας, ο οποίος βρίσκεται στο επίκεντρο της εθνικής κυριαρχίας των κρατών μελών. Για την πλειονότητα των κρατών μελών της ΕΕ, η ευρωπαϊκή άμυνα διαρθρώνεται κυρίως σε δύο σημαντικά επίπεδα: στην ικανότητα αυτοάμυνας των κρατών μελών και στη συλλογική άμυνα που προσφέρει το ΝΑΤΟ. Η Συνθήκη για την ΕΕ υπογραμμίζει τον μοναδικό χαρακτήρα της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας (ΚΠΑΑ), η οποία κατοχυρώνει τον ηγετικό ρόλο των κρατών μελών και περιέχει αρκετούς περιορισμούς όσον αφορά τη δράση της ΕΕ στον εν λόγω τομέα. Παρά την περιορισμένη δράση της ΕΕ στον τομέα της άμυνας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ως ευρωπαϊκή απάντηση στο νέο παγκόσμιο περιβάλλον προκλήσεων, πρότεινε, για την περίοδο 2021-2027, αύξηση των δαπανών για έργα Έρευνας & Ανάπτυξης (Ε&Α) που σχετίζονται με την άμυνα από 590 εκατομμύρια ευρώ σε 13 δισεκατομμύρια ευρώ (αύξηση κατά 22 φορές σε σύγκριση με την περίοδο 2014-2020). Στόχος της επισκόπησης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι να εντοπιστούν τυχόν αδυναμίες που προκύπτουν από τις νέες προτεραιότητες της ΕΕ στον τομέα της άμυνας, εν σχέσει με την προτεινόμενη αύξηση της χρηματοδότησης.

Είναι γεγονός ότι η ΕΕ έχει μικρή εμπειρία στον τομέα της άμυνας και επομένως, υπάρχει κίνδυνος να μην έχουν τεθεί κατάλληλοι στόχοι και να μην έχουν θεσπιστεί τα απαραίτητα συστήματα

για την υποστήριξη μιας τέτοιας αύξησης δαπανών της ΕΕ και του νέου επιπέδου φιλοδοξίας που ορίζονται στη συνολική στρατηγική της ΕΕ. Πολλώ δε μάλλον όταν υπάρχουν σαφείς στρατηγικές διαφορές μεταξύ των Κρατών Μελών της ΕΕ, τα οποία δεν έχουν κοινή αντίληψη των απειλών, ούτε κοινό όραμα για τον ρόλο της ΕΕ, και επιπλέον έχουν διαφορετικούς κανόνες εμπλοκής και ένα ευρύ φάσμα απόψεων σχετικά με τη χρήση στρατιωτικής ισχύος. Είναι λοιπόν απαραίτητο να υπάρχει συνέπεια μεταξύ των πρωτοβουλιών και συνεργιών της ΕΕ με άλλα πλαίσια, ιδίως με το ΝΑΤΟ. Η ΕΕ και το ΝΑΤΟ μοιράζονται κοινές προκλήσεις ασφάλειας και, συνεπώς, κοινά αμυντικά συμφέροντα. Για 22 Κράτη Μέλη της ΕΕ, το ΝΑΤΟ παραμένει το πρωταρχικό πλαίσιο όσον αφορά τη συλλογική άμυνα, και συνεπώς, προκειμένου να αποφευχθεί η αναποτελεσματική χρήση των χρημάτων των φορολογουμένων, ένα κρίσιμο σημείο και βασική προτεραιότητα για το άμεσο μέλλον είναι κατά πόσον η ΕΕ είναι σε θέση να συμπληρώνει το ΝΑΤΟ, ώστε να αποφεύγονται οι τυχόν αλληλοεπικαλύψεις προσπάθειών και λειτουργιών. Πρέπει δε να ληφθεί υπόψιν ότι τα Κράτη Μέλη, ως μεμονωμένοι δρώντες, δεν διαθέτουν τις στρατιωτικές δυνατότητες που χρειάζονται για να ανταποκριθούν στις στρατιωτικές φιλοδοξίες της ΕΕ, ενώ η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου (Brexit) θα επιδεινώσει αυτήν την κατάσταση.

Η επικείμενη αύξηση των αμυντικών δαπανών της ΕΕ δεν πρόκειται να καλύψει παρά ελάχιστο μέρος των αναγκών ανάπτυξης αυτόνομης επιχειρησιακής δράσης. Είναι ενδεικτικό ότι μόνο για να καλύψουν το όριο του 2% του ΑΕγχΠ που προβλέπει το ΝΑΤΟ για αμυντικές δαπάνες, τα Κράτη Μέλη της ΕΕ που ανήκουν και στο ΝΑΤΟ πρέπει να αυξήσουν τις σχετικές δαπάνες τους κατά 90 δις ευρώ ετησίως, μια αύξηση κατά 45% από τις αντίστοιχες δαπάνες τους κατά το 2017. Εκτός δε από τα δημοσιονομικά μεγέθη, ερωτηματικά παραμένουν σε κρίσιμα θέματα όπως η αποτελεσματική διαδικασία σχεδιασμού της ΕΕ, η συμμετοχή των κρατών μελών, ο αντίκτυπος στις πραγματικές ανάγκες σε δυνατότητες, και το πλαίσιο διακυβέρνησης και λογοδοσίας στην Ευρωπαϊκή Αμυντική Πολιτική.

Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι οι προηγούμενες προσπάθειες της ΕΕ να υποστηρίξει τη δημιουργία μιας ανοικτής και ανταγωνιστικής ευρωπαϊκής αγοράς αμυντικού εξοπλισμού, με ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της βιομηχανίας δεν υπήρξαν ιδιαίτερα επιτυχείς. Καταγράφηκε περιορισμένη συνεργασία μεταξύ των Κρατών Μελών, ενώ η προβλεπόμενη σημαντική αύξηση της χρηματοδότησης για την υποστήριξη δραστηριοτήτων Ε&Α με γνώμονα την άμυνα (π.χ. μέσω του νεοσύστατου Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας) ενέχει επίσης τον κίνδυνο να μην υπάρξει πραγματικός αντίκτυπος στην ανταγωνιστικότητα

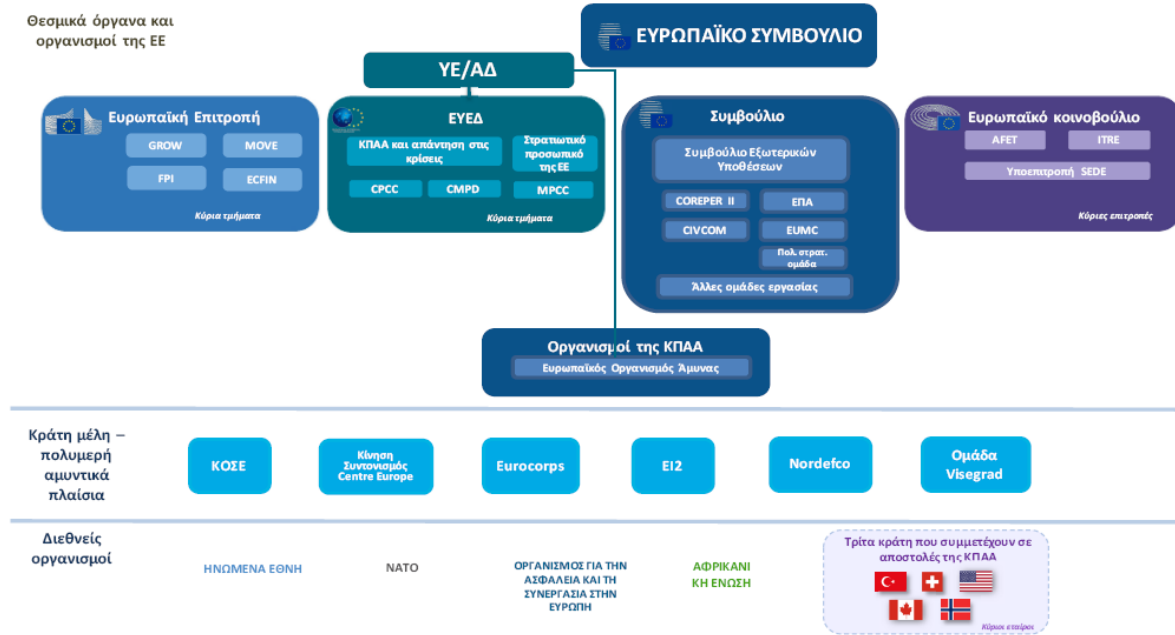
της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας. Βασικό συμπέρασμα του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι ότι η προσπάθεια για βελτίωση της αμυντικής ικανότητας στην Ευρώπη δεν πρέπει να έχει μόνο ρητορική διάσταση αλλά να συνοδεύεται από ενέργειες όπως η αποτελεσματική εφαρμογή πραγματικών πρωτοβουλιών με στόχο την υποστήριξη μιας ανταγωνιστικής ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας και την ενίσχυση των στρατιωτικών δυνατοτήτων των κρατών μελών, σε πλήρη συμπληρωματικότητα με το ΝΑΤΟ. Σε τελική ανάλυση, η επιτυχία και το μέλλον της ΕΕ στον τομέα της άμυνας εξαρτάται πλήρως από την πολιτική βούληση των κρατών μελών, καθώς αυτά διαδραματίζουν τον κεντρικό ρόλο στην ευρωπαϊκή αμυντική αρχιτεκτονική.

Πίνακας 1 – Κύρια επιχειρησιακά κονδύλια του προϋπολογισμού που σχετίζονται με τις δράσεις της ΚΕΠΠΑ και δαπάνες για την ασφάλεια/άμυνα, τρέχον ΠΔΠ 2014-2020

Κονδύλιο του προϋπολογισμού	Τομέας	Προϋπολογισμός 2019 (εκατομμύρια ευρώ)	2014-2020 (εκατομμύρια ευρώ)
Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας			
19 03 01	ΚΕΠΠΑ: στήριξη της διατήρησης της σταθερότητας μέσω αποστολών της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) και ειδικών αντιπροσώπων της Ευρωπαϊκής Ένωσης	314	2 066
19 03 02	ΚΕΠΠΑ: υποστήριξη της μη διάδοσης και του αφοπλισμού	20	
Μηχανισμός συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη			
19 02 01	Ανάπτυξη ικανοτήτων για τη στήριξη της ασφάλειας και της ανάπτυξης	30	100
19 02 02			
21 05 01			
Ανταγωνιστικότητα και ικανότητα καινοτομίας στην αμυντική βιομηχανία			
02 04 77	Προπαρασκευαστική ενέργεια για την έρευνα στον τομέα της άμυνας (PADR)	25	90
02 07 01	Ευρωπαϊκό πρόγραμμα βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας (EDIDP)	245	500
ΣΥΝΟΛΟ		634	2 756

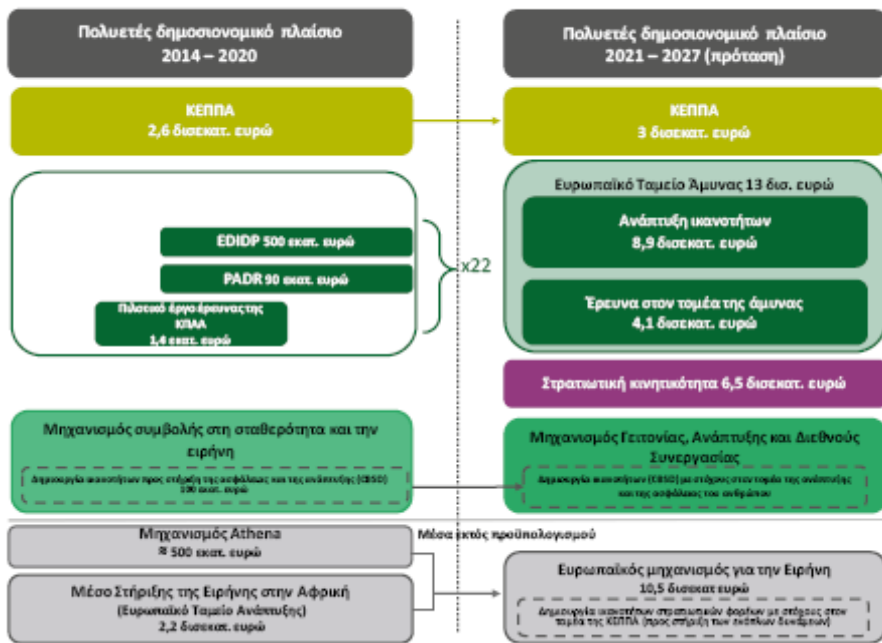
πηγή: ΕΕΣ.

Παράρτημα II — Ευρωπαϊκό αμυντικό θεσμικό πλαίσιο: ένας σύνθετος τομέας πολλαπλών παραγόντων

Πηγή: ΕΕΣ.

Γράφημα 4 – Προτεινόμενες αλλαγές στην αμυντική χρηματοδότηση της ΕΕ

Περισσότερες πληροφορίες:

<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=51055>

Συμμετοχή της Έδρας ως εταίρος (partner) στο Διεθνές Συνέδριο *Politeia* που διοργάνωσε ο Hellenic Association of Political Scientists ΕΟΠΕ – HAPSc με θέμα «Europe at the Crossroads: Leadership, Challenges and State of Play» στο Ζάππειο

15

Η Έδρα Jean Monnet «Δημοσιονομική Διακυβέρνηση της ΕΕ και Έλεγχος» του Παν/μιου Μακεδονίας συμμετείχε ως εταίρος (partner) και με εισήγηση του Κατόχου της, Καθηγητή Δ. Σκιαδά, στο Διεθνές Συνέδριο Πολιτικών Επιστημόνων “POLITEIA” ([Politeia international conference](#)) με θεματική “EUROPE AT THE CROSSROADS: Leadership, Challenges & State of Play” που διοργάνωσε ο Ελληνικός Οργανισμός Πολιτικών Επιστημόνων (ΕΟΠΕ), στις 27-29 Σεπτεμβρίου 2019, στο Ζάππειο Μέγαρο στην Αθήνα, υπό την αιγίδα της Α.Ε. του Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας, κ. Προκοπίου Παυλόπουλου, ενώ συμπεριλαμβάνεται επισήμως και στις δράσεις που συμβάλλουν στο United Nations Academic Impact.

Στο “POLITEIA” συμμετείχαν ακαδημαϊκοί εγνωσμένου κύρους και καταξιωμένοι επαγγελματίες και προσωπικότητες από το χώρο των πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών. Στόχος του είναι ο διεπιστημονικός διάλογος και η συνακόλουθη εμπειριστατωμένη και συγκριτική ανάλυση των πτυχών της διαδικασίας της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης στην παρούσα κρίσιμη συγκυρία, με αναφορές σε επίπεδο περιφερειακής, ευρωπαϊκής και παγκόσμιας πολιτικής.

Στην εισήγηση του, με θέμα «Οι πολιτικές και θεσμικές επιπτώσεις του νέου Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου (2021-2027) της ΕΕ» ο κάτοχος της Έδρας, Καθηγητής Δ. Σκιαδας, παρουσίασε τις νεώτερες εξελίξεις στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων, σε επίπεδο ΕΕ, για το νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (2021-2027) και ειδικότερα τις επιπτώσεις που η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επιφέρει στην Πολιτική Συνοχής της Ένωσης και τη συνακόλουθη μείωση των πόρων από τη συγκεκριμένη πολιτική προς άλλες δημόσιες πολιτικές που έχουν αναδειχθεί σε προτεραιότητες της ΕΕ. Επίσης ο κ. Σκιαδάς συμμετείχε σε πάνελ με τους Περιφερειάρχες Αττικής, κ. Γ. Πατούλη, Κρήτης κ. Στ. Αρναουτάκη, Στερεάς Ελλάδας κ. Φ. Σπανό, και μια ομάδα ερευνητών υπό το συντονισμό του Καθηγητή Ν. Παπαδάκη, όπου συζήτησαν τις δυνατότητες και τις προοπτικές της περιφερειακής διακυβέρνησης στο ευρύτερο πλαίσιο της ΕΕ, και τις επιλογές που έχουν κάνει οι περιφερειακές αρχές στην Ελλάδα ως προς τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των πολιτικών που έχουν θέσει ως αντικείμενο της δράσης τους.

Περισσότερες πληροφορίες:

<http://jeanmonnetchair.eubga.uom.gr/conferences/?lang=el>

Έδρα JEAN MONNET
Δημοσιονομική Διακυβέρνηση της ΕΕ
και Έλεγχος

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ολοκληρώθηκαν με ιδιαίτερη επιτυχία οι ακαδημαϊκές δραστηριότητες της Έδρας Jean Monnet «Δημοσιονομική Διακυβέρνηση της ΕΕ & Έλεγχος» του Παν/μιου Μακεδονίας στη Βοστώνη κατά την εβδομάδα 9 έως 13 Δεκεμβρίου 2019. Πιο συγκεκριμένα η Έδρα συμμετείχε με δυο εισηγήσεις, από το κάτοχο της Έδρας, Καθηγητή κ. Δημ. Σκιαδά, και από τη συνεργάτιδα της Έδρας, Υποψ. Διδάκτορα κ. Αικ. Τσαλαμπούνη, στο 2019 International Conference for Sustainable Development που έλαβε χώρα στο University of Harvard (10&11.12.2019).

Το 2019 International Conference for Sustainable Development περιελάμβανε μια εκτεταμένη ατζέντα θεμάτων που αφορούν την Ανάπτυξη, την Οικονομία, το Περιβάλλον και τους Φυσικούς Πόρους, την Αγροτική Πολιτική, την Υγεία και την Κοινωνική Πολιτική, τη Διακυβέρνηση, τις Νέες Τεχνολογίες, κλπ. Η προσέγγιση των εισηγήσεων ήταν διεπιστημονική με στόχο την διάδραση μεταξύ ακαδημαϊκών και ανθρώπων στη διαδικασία λήψης και εφαρμογής πολιτικών αποφάσεων, την ανάπτυξη διαλόγου μεταξύ των ενδιαφερομένων πλευρών, την καταγραφή των προκλήσεων και την πρόταση/διατύπωση λύσεων σε προβλήματα βιώσιμης ανάπτυξης, κλπ.

Στην εισήγηση του με τίτλο «The Cost of Justice in the European Union: An budgetary analysis of the performance of the Court of Justice of the

European Union» ο κάτοχος της Έδρας, Καθηγητής κ. Δημ. Σκιαδάς, ανέλυσε τα ζητήματα που θέτει ο τρόπος λειτουργίας του Δικαστηρίου της ΕΕ και η επίπτωση του τρόπου αυτού στην δυνατότητα βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης, ιδίως λόγω των περίπλοκων και χρονοβόρων διαδικασιών που έχουν διαμορφωθεί στο δικαστικό θεσμό της Ένωσης, ενώ η συνεργάτιδα της Έδρας, Υποψ. Διδάκτωρ κ. Αικ. Τσαλαμπούνη, στην εισήγηση της με τίτλο «Economic Integration vs. Social Policy? The case of changing schemes of healthcare systems in the EU», διερεύνησε τη κοινωνική διάσταση που υπάρχει στην παροχή υπηρεσιών υγείας σε επίπεδο ΕΕ και τη συμβατότητα αυτής με τις αξίες και τις αρχές της Ένωσης, την ύπαρξη κοινής κοινωνικής διάστασης στα εθνικά συστήματα υγείας των κρατών μελών της ΕΕ και εν γένει το ενδεχόμενο αντίθεσης μεταξύ οικονομικής ολοκλήρωσης και κοινωνικής πολιτικής στην ΕΕ.

Επίσης ο κάτοχος της Έδρας, Καθηγητής κ/ Δημ. Σκιαδας, είχε συναντήσεις εργασίας με τον Καθηγητή κ. Κωνσταντίνο Αρβανιτόπουλο από το Πάντειο Παν/μιο που είναι τώρα υπεύθυνος για την Έδρα Ελληνικών και Ευρωπαϊκών Σπουδών «Κων/νος Καραμανλής» στο Fletcher School of Law & Diplomacy του Tufts University (9.12.2019) και την Καθηγήτρια κ. Vivien Schmidt, Διευθύντρια του Center for the study of Europe στο Frederic S. Pardee School of Global Studies του Boston University (12.12.2019). Παράλληλα

τόσο ο κ. Σκιαδας όσο και η κ. Τσαλαμπούνη επισκέφθηκαν τις βιβλιοθήκες του Harvard University και του Boston University όπου συγκέντρωσαν υλικό για τις ερευνητικές δραστηριότητες και την βάση δεδομένων της Έδρας.

Περισσότερες πληροφορίες:

<http://jeanmonnetchair.eubga.uom.gr/conferences/?lang=el>

Έδρα JEAN MONNET
Δημοσιονομική Διακυβέρνηση της ΕΕ
και Έλεγχος

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

4η Διάλεξη προσκεκλημένου ομιλητή (Guest Lecture)

Η Έδρα Jean Monnet "Δημοσιονομική Διακυβέρνηση της ΕΕ και Έλεγχος" του Παν/μιου Μακεδονίας εγκαινίασε για το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020 τις Διαλέξεις Προσκεκλημένων Ομιλητών (Guest Lectures) με τη διάλεξη του Καθηγητή Ευρωπαϊκής Πολιτικής κ. Κωνσταντίνου Λάβδα, από το Πάντειο Πανεπιστήμιο ο οποίος την 1.11.2019, στο Παν/μιο Μακεδονίας ανέλυσε σε ένα πολυπληθές ακροατήριο προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών τη διαδικασία της διάδρασης μεταξύ κρατών και δημόσιων πολιτικών στο πλαίσιο της ΕΕ, με έμφαση στο δίπολο "Διεύρυνση-Εμβάθυνση",

τα στοιχεία των ασυμετριών και της αμοιβαιότητας συμφερόντων που αναπτύσσονται κατά τις σχετικές διαπραγματεύσεις και χρησιμοποίησε παραδείγματα της τρέχουσας επικαιρότητας (Brexit, ο ρόλος της ΕΕ στις εξελίξεις στην Νοτιοδυτική Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο, το νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο της ΕΕ) για να αναδείξει τις πολλές πτυχές των συναφών ζητημάτων. Στη συνέχεια απάντησε σε ερωτήσεις που έθεσε το φοιτητικό ακροατήριο, διαμορφώνοντας έτσι μια πολύ χρήσιμη και διδακτική διαδικασία διαλόγου και ανταλλαγής απόψεων.

Περισσότερες πληροφορίες:

<http://jeanmonnetchair.eubga.uom.gr/guest-lectures/?lang=el>

5η Διάλεξη προσκεκλημένου ομιλητή (Guest Lecture)

Η Έδρα Jean Monnet "Δημοσιονομική Διακυβέρνηση της ΕΕ και Έλεγχος" του Παν/μιου Μακεδονίας συνέχισε για το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020 τις Διαλέξεις Προσκεκλημένων Ομιλητών (Guest Lectures) με τη διάλεξη του Καθηγητή (Παν/μιο Πελοποννήσου) και Προέδρου του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ) κ. Παναγιώτη Λιαργκόβα ο οποίος στις 20.11.2019, στο Παν/μιο Μακεδονίας ανέλυσε σε ένα πολυπληθές ακροατήριο προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών την εξέλιξη και τη διαδικασία της δημοσιονομικής διακυβέρνησης στο πλαίσιο της ΟΝΕ,

τις επιπτώσεις αυτής στην Ελληνική Οικονομία, καθώς και τους προβληματισμούς που αναπτύσσονται κατά την παρούσα συγκυρία και τις προτάσεις που κατατίθενται στον ακαδημαϊκό διάλογο σχετικά με τις δυνατότητες και τις επιλογές για τη βελτίωση του σχετικού συστήματος. Στη συνέχεια απάντησε σε ερωτήσεις που έθεσε το φοιτητικό ακροατήριο, διαμορφώνοντας έτσι μια πολύ χρήσιμη και διδακτική διαδικασία διαλόγου και ανταλλαγής απόψεων.

Περισσότερες πληροφορίες:

<http://jeanmonnetchair.eubga.uom.gr/guest-lectures/?lang=el>

Έδρα JEAN MONNET «Δημοσιονομική Διακυβέρνηση της ΕΕ & Έλεγχος»

Κάτοχος Έδρας: Δημήτριος Β. Σκιαδάς, MJur, PhD, Καθηγητής Ευρωπαϊκής Διακυβέρνησης

Διεύθυνση: Γραφείο 427 - Πύργος ΚΖ

Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών - Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Εγνατία 156, Τ.Κ. 546 36 Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

Τηλέφωνο: 2310 891354

<http://jeanmonnetchair.eubga.uom.gr/>

<https://www.facebook.com/jeanmonnetchairpamak/>

<https://twitter.com/jeanmonnetchair>

<https://www.linkedin.com/company/jeanmonnetchairpamak>

Έδρα JEAN MONNET
Δημοσιονομική Διακυβέρνηση της ΕΕ
και Έλεγχος

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

